

മററററ

നളചരിതം ആട്ടക്കഥ

CRITICALLY EDITED WITH INTRODUCTION



പ്രസാധകൻ:

ഡോക്ടർ എസ്. കെ. നായർ, എം. എ., പി. എച്ച്. ഡി.
മദിരാശി സർവ്വകലാശാല.



UNIVERSITY OF MADRAS

മരുന്നിൻ
നളചരിതം ആട്ടക്കഥ

CRITICALLY EDITED WITH INTRODUCTION



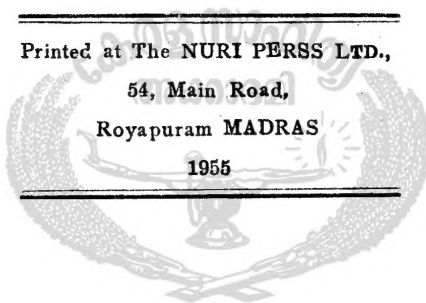
പ്രസാധകൻ:

ഡോക്ടർ എസ്. കെ. നായർ, എം. എ., പി എച്ച്. ഡി.
മദിരാശി സർവ്വകലാശാല.



UNIVERSITY OF MADRAS

Printed at The NURI PERSS LTD.,
54, Main Road,
Royapuram MADRAS
1955



FOREWORD

This "New Nalacharitam Attakkatha," now published for the first time, is based on two paper manuscripts supplied to me by the kind courtesy of my friend Sri O. M. Anujan, Assistant Professor of Malayalam, Presidency College, Madras, who obtained them from two sources. The main manuscript to which I have given the name 'A', has been transcribed from a palm-leaf manuscript, owned by Vatakkeppattu Illam in Shornur. The same was unearthed by Sri V. S. Nampoorippad, a renowned art-critic and writer, popularly known by his pen-name, "V. S. N." The other manuscript which I have denoted as 'B' is a true copy of a palm-leaf script belonging to Pozhathu Mana in Manisseri, South Malabar. The palmleaf script was transcribed by Sri Parameswaran Namputiri of Pozhathu Mana, who is a reputed musicologist. It is my most pleasant duty now, at the very outset, to thank the above-mentioned gentlemen for having kindly facilitated the publication of this rare work hitherto unknown to the lovers of Malayalam language and literature.

Kathakali, the indigenous dance-drama of Kerala, now received both inland and abroad with great enthusiasm by the lovers of art, has given birth to a laudable branch of literature known by the name 'Attakkatha Sahityam' in Malayalam. It is a well-known fact that the first exponent of this branch of literature was the Raja of Kottarakkara, who composed eight Attakkathas based on the story of Ramayana and hence they were then known

by the term 'Ramanattam.' They claim but little literary merit. The works of the Raja of Kottayam based on the stories from Mahabharata followed Ramanattam. Both in the literary and histrionic aspects his works are considered to be the best and the most popular ones. Nalacharitham Attakkatha by Unnayi Variyar, written in four parts called technically 'the four days' plays', each one being intended for a night's performance, has been acclaimed by scholars and critics as the best piece of literary work, the most original one not only among the Attakkatha works, but also in the whole range of Malayalam literature. The 'padas' or the musical compositions in this Attakkatha defy any comparison with those in others. But there is a popular opinion among the actors of the Kathakali art that Variyar's Nalacharitham renders itself a difficult knot for them to untie. The high literary standard which this Attakkatha has attained makes it too difficult to be presented on the stage by means of the traditional Kathakali techniques hitherto practised by the artistes. Of late it has become a controversial question which has got to be tackled by the experts in the field. However, all the scholars unanimously agree in proclaiming Variyar's Nalacharitham to be an unrivalled work of art.

In fact, it should be admitted that Attakkatha to be a success on the stage need not necessarily be credited with literary merit. Out of the two hundred and odd Attakkathas, now published and known, hardly a dozen could claim literary excellence. But some of the stories of dubious literary merit like Kuchelavrutham, Kiratam,

Banayudham, etc. have been recognised as the best for stage presentation. This is no anomaly at all when one is initiated into the technique of the Kathakali acting which requires mainly the gestural and facial representation of such ideas and situations which should on no account be too abstract. For instance, a pada in which the blooming of a lotus, gait of an elephant, the dance of a peacock, the mincing of a deer etc. are depicted is liked best by an artiste on the stage, because they can be efficiently enacted with the help of the traditional style with which they are accustomed. But an ordinary artiste may lose his ground when he is asked to mime a pada studded with a poetic conception of high order, having an abstract content in it. Therefore, it is no wonder that Unnayi Variyar's Nalacharitam is little approved of by the Kathakali artistes.

The traditional history of the Kathakali stage contributes much to this popular conception of the unpopularity of Nalacharitam. It is told that only the second day's play has been popular in Malabar for a long time. And that, too according to some experts in the field, was first made popular by the direct disciples of a great artist known by the name Nalanunni who hailed from central Travancore and who was the first to popularise this particular story on the stage. The first and the third day's plays began to be enacted only since the days of Sri Thakazhi Kunchu Kurup whose ingenuity in the field is unparalleled. The fourth day's play is seldom enacted now, and that even with much practical difficulties faced by the artistes. I am personally convinced from my limited experience that the staging of Nalacharitam Attakkatha would be a success par excellence

if only the artistes concerned should be prepared to readjust some of the traditional methods of Kathakali acting and try to reach the height of Variyar's poetic conception by means of some fresh devices modelled out of the Kathakali techniques.

I would not have dwelt so much on this aspect of Variyar's Nalacharitam, but for the fact that there at last has been unearthed now a 'New Nalacharitam Attakkatha' which, although in many aspects follows the footsteps of Variyar, I believe, is suitable for easy stage presentation. The very origin of this play, I doubt, would have been not justified unless it was written for this purpose. But at the same time, one cannot jump at this conclusion on the face of the fact that this play has been hitherto not known to any one, let alone the fact that it might not have been put on stage at least once since its origin.

The new Nalacharitam Attakkatha commences with the Sringarappada of Nala and Damayanti. The corresponding part of Variyar's Nalacharitam falls in the beginning of his second day's play. Therefore, the earlier part of the story has yet to be got unearthed. The beginning sloka of this play amply justifies the assumption of it being the continuation of the first part of the work already written by the same author. The scenes and characters in this play exactly correspond with those of the Variyar's second day's play. But the last stanza given in this new play summarises the story-content of Variyar's third day's play and hence there could be one more part to this work. It is also possible that the author aimed at composing

only one day's play and for that he chose the most dramatic and eventful part of the story of Nala.

The story proper in the 'New Nalacharitam Kathakali' with its scenic sequence does not deviate much from the tract trodden by Unnayi Variyar. In fact, each and every scene in this Kathakali follows Variyar's work. A notable deviation made in this work is the introduction of a new character, a comrade to Kattalan. This comrade is obviously a female character, but does not seem to be the wife of Kattalan.

Regarding the authorship of this play, nothing can be said definitely at present. A few scholars who happened to see the work in its manuscript form suggested that it is the work of Kunchan Nampyar to whom many Kathakali works are ascribed. The editor finds no reason to accept this view. One can never think for a moment that a great poet like Kunchan Nampyar would borrow so much from a fellow poet to write a play basing on the same story. Nampyar's works, as are known to-day, never betray any of the peculiarities found in this play.

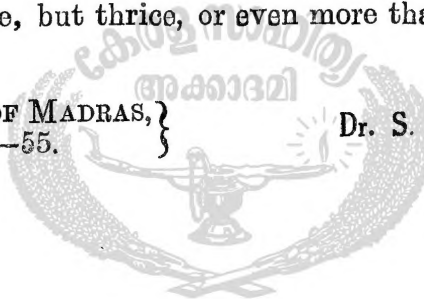
It is not improper to ascribe the authorship of this work to a great lover of Kathakali art, who wished in all sincerity to re-write the Nalacharitam Attakkatha of Unnayi Variyar in his own way to suit the conventional techniques of Kathakali acting. To that extent this new Kathakali is a success. It is also highly probable that the author was an ardent student of Variyar's works. Consequently, this new play stands on a higher literary plane than any of the second-rate Kathakali works now popular on the stage.

It will be interesting to the readers to know that there is yet another Nala Charitam Kathakali written in five parts. I am told that the manuscript of this work is kept in the Trippunithura Palace Library. I could see a few slokas and padas of this third Nalacharitam copied by my student Sri V. Appukkuttan, M.A. who is working on Unnayi Variyar's Nalacharitam Attakkatha.

Nothing at present can be said about its stage-effect or literary merit. However, it is obvious now that the story of Nala has captivated the poets of Kerala so much that they ventured to give it the same type of literary garb not only twice, but thrice, or even more than that!

UNIVERSITY OF MADRAS, }
10—3—55. }

Dr. S. K. NAYAR



കാമോദരി ചെമ്പട

ശ്ലോകം

സ്വസ്തിൻ വിലക്ഷനയനേ വിഹിതാവലോകാ-
മാത്താഭിമുഖ്യവദനേ ദൃതമീലിതാക്ഷീം
ഇഷ്ടേപി വാരണപരാമനുവർത്തമാനാം
മുശോമചഷ്ട ഭയിതാം നിഷധാധിനാഥഃ

പദം

നമുൻ:— രാകാശശാങ്കമുഖീ, രമണി, ശ്രുണ, വല്ലഭേ,
രാജവരഭീമതനയേ,

മുഖാരി ചെമ്പട

ശ്ലോകം

അഥ നിഷധധരാധിനായകോഽയം
വിധുപരിഹാസിമുഖീം ദമസ്വസാരം
കരസരസിഭവേ മുദാ ഗൃഹീതവാ
ഭചിരതരം രമയന്നവോചഭവേ

പദം

ധനുശീലേ, ബാലേ, ഭീമകന്യേ, മമ ജായേ,
തനപംഗീ, ഞാൻ ചൊല്ലും മൊഴി എല്ലാമേ കേട്ടാലും.
എത്രനാളുണ്ടീവണ്ണം ഞാൻ ചിത്തമോദമോടെ
ഒത്തു വാണീടുവാനുള്ളിൽ മോഹമിയലുന്നു,

ലോകാഭിരാമഗുണലോഭനീയേ, പ്രിയേ,
പാകാരിമുഖ്യമതിമോഹനകളേബരേ,
നാന്നമിയലാതെ നീ നലമൊടിമ വന്നാലും
ഏണമിഴി, കുന്ദീഗമനേ!

കേചാണീധരതുംഗമാം കുചയുഗമിതെന്നരസി
കാണിയും വൈകാതെ കനിവൊടിമ ചേക്കുനീ.

സുരഭിചികരംകൊണ്ടു സുരചിരതരം മുഖം
മറയായ്ക ജീവനാഥേ,

മരശരപരിതാപം ദൂരവേ അകറ്റവാൻ
പാരാതെ തുനിഞ്ഞീടേണം നാരിമാരിൽ മെഴുലേ!

കാലം കളഞ്ഞീടൊല്ലേതും നാളികലോചനേ;
ലീലാലോലേ, നീയോ നല്ല ലീലകൾ ചെയ്താലും.

ജ്ജ്വലനത്തെ കാണുന്നേരം ലജ്ജകൂടാതെ
നിജ്ജനേ മാനിനി, നീ നന്നായ് വീക്ഷണം ചെയ്താലും.



പരിണതനിശാകരൻ കരിമുക്തിയിൽ മറകിലോ
വരതൻ, ചികോരത്തിന്നൊരു ശരണമെന്തേപ്പോ!

(a) നിന്നിലതിവാഞ്ചമയാ ഖിന്നതയൊടൊന്നുനാൾ
മുന്നമിഹ ഞാനുഴന്നേൻ.

അണ്ഡജനവൻ തന്നെയെന്നതിനു സാക്ഷി മമ
പുണ്യഫലമല്ലോ പരമിന്നു തവ സംഗമം.

ഉദ്യാനഭ്രമിയതിലദ്യ നാം ചെന്നു മദ-
നോദ്യാപമാശ്ച ചൈയ്ക.

വട്ടമൊത്തമുഖരണ്ടും തട്ടീടുമാറിപ്പോൾ
പെട്ടെന്നു പുണർന്നീടേണം മട്ടോലും മൊഴിയേ.

ഉദ്യൽ കരമരസമോടു അദ്യ വൈകീടാതെ
ഉദ്യാനവിഹാരത്തിന്നായി ഉദ്യോഗിച്ചീടേണം.

(a) Ref:- ഉ: വാ: ന: കഥകളി രണ്ടാം ഭിംസം

“മയിതേ നീ കേൾ കമനീയാകൃതേ”.....എന്നു തുടങ്ങുന്ന പദത്തിലെ ആശ
യത്തോടു വിദൂരസംമ്യം കാണുന്നു.

കല്യാണി-ചെമ്പട

പദം

ഭമയന്തി:—

നല്ലോർമഴലേ¹വല്ലഭ! നിൻ² സല്ലാപങ്ങളിവയെല്ലാ-
മുള്ളമഴിവതിനുള്ള ശല്യങ്ങൾ തന്നെ.

തങ്ങൾ ബാണതുല്യനായ നിന്നെലഭിപ്പതിനായ്ഞാൻ
പണ്ടു³മോഹം പുണ്ടതെല്ലാം⁴ കണ്ടതാരുള്ള!

നിന്നധരാമൃതപാനം മന്നവ⁵ ചെയ്തിതുകാലം
വിന്നത തീർക്കു⁶മെന്നുള്ളതോത്ത്വീലേതും ഞാൻ.

അക്കാല⁷മിനിശാനാഥനക്കനേക്കാൾ ചൂടുടയോൻ
ഉൾക്കാവേററമുരുകുവാനനു ചന്ദനം!

ഇക്കാലം നിൻ⁹കൃപകൊണ്ടെ ചിത്തസൗഖ്യംവന്നതല്ലോ¹⁰
ധിക്കാരം ചെയ്യാതെ മേലിൽ നന്ദിപ്പിക്കേണം.

(a) 1 നല്ലോർ മെഴലേ. 2 വല്ലഭാ നീ. 3 പണ്ടേ. 4 പുണ്ടിതെ
ല്ലോ. 5 ഇന്നിവരും. 6 തീർക്കാ. 7 അക്കാലം നിശാ. 8 ഉൾക്കരംബ
ത്തെ ഉരുക്കുവാൻ നന്നു ചെയ്യുന്നതാളിക്കാലം. 9 നിന്നാൽ കൃപകൊണ്ടു.
10 വന്നതെല്ലാം.

(a) ഈ പാഠം സ്വപ്നമേ അബലം. നല്ലോർ=സുന്ദരി
നല്ലോർ=നല്ലവർ. ഇവിടെ ഭമയന്തി നളനെ അഭിസംബോധനം ചെ
യ്ക്കുകയാണല്ലോ.

ഭരവി-ചമ്പട

ശ്ലോകം

അനംഗൻ കൂരവാൽ പ്രതിഭിനമിണങ്ങീട്ട്¹ മകമേ
²വൃണങ്ങുക്കാനന്ദം തെരുതെരെ വളർത്തും³ സകുതകം
 രസ⁴ങ്ങുക്കന്യോന്യം രസമൊടുമിരുന്നീടുമളവിൽ
 പറഞ്ഞാനന്നേവം ദയിതയൊടു ഭൂപാലതിലകൻ.

പദം

നളൻ:- കണ്ഡിനനായകകന്യേ, ഭൂവി⁵
 പുണ്യവാൻ ഞാനെന്നു ന്തനം.
 എന്നതു കൊണ്ടല്ലോ ⁶നീയും നമ്മോ⁷-
 ഓന്നിപ്പാനുള്ള⁸ യോഗം വന്നു.
 (a) ആരെല്ലാം വൈരികളായി നമു-
 ക്കാരോമലേ, നിന്നെ വേണ്ടി (b)
 എന്തെല്ലാം സങ്കടമനുഭവിച്ചു നിന്റെ⁹
 പന്തൊക്കും മുഖ പുഞ്ചനായി¹⁰

1 ഇണങ്ങി. 2 വൃ. 3 വളക്കും. 4 രതങ്ങര. 5 ബഹു. 6 കൊണ്ടി
 പ്പോൾ. 7 എന്നോടു. 8 ഒന്നിപ്പാൻ. 9 നിൻ. 10 പുണരവാനായി

(a) Ref:— “ഇന്ദ്രാദികളും വന്നു വലച്ചു നമ്മെ” ഉ: വ: ന: കഥകളി

(b) നിനക്കുവേണ്ടി എന്ന അർത്ഥത്തിൽ പ്രാചീനപ്രയോഗം.

അക്കാലമൊരുദിനം¹ മധുനൽക്കാവിലകം
 പൂക്കനേരം പൊൻമയമാമൊരരയന്നം² കണ്ടെൻ³
 (a) [അക്കാലമൊരുദിനം മധു (നാൾ)
 നൽക്കാവിലകം പൂക്കനേരം
 പൊൻമയമാമൊരരയന്നം കണ്ടെൻ]
 നിമ്നായം⁴ തവ ഇണം ചൊല്ലി⁵
 നിന്നെക്കണ്ടെൻ⁶ ഭൂഖം ചൊൽവാനവൻ
 തന്നെ ഞാനയച്ചൊരു ശേഷം
 ഇഴുവന്നവൻ പിന്നെപ്പോയാൻ⁷ തവ
 മംഗലം⁸ വരുമെന്നു ചൊല്ലി.
 ഇനിമേൽ വേർ പിരിയാതെ നമു-
 ക്കനുപമസുഖം ഭീജിക്കേണം.

1. ദിനം ഞാനും. 2. പൊൻമയമൊരരയന്നം. 3. കണ്ടെൻവൻ. 4. നന്മയ. 5. ചൊന്നാൻ. 6. കണ്ടെൻ. 7. 'പിന്നെപ്പോയാൻ' എന്നില്ല. 8. മംഗളം.

(a) ഗ്രന്ഥം പകർത്തുമ്പോൾ ഒന്നിലധികം പാഠങ്ങൾ കണ്ടാൽ അവയെല്ലാം പകർത്തുക എന്ന സമ്പ്രദായം മറ്റു പല ഗ്രന്ഥപ്പകർപ്പുകളിലും കണ്ടിട്ടുണ്ട്. വലയം തുറക്കുമ്പോൾ ഭാഗം അങ്ങനെ ഒരു ഗ്രന്ഥത്തിൽ തന്നെയുള്ള പാഠങ്ങൾ ഏതാവേണം വിചാരിക്കാൻ.

(a) അതിനു നിൻ മനതാരിലുരുത്തേ വാമുഖം¹
മതിമുഖിമാർ കലമശലേ!

² #.....

സാരംഗം-ചെമ്പട

ശ്ലോകം

അക്കാലം കലികലപാംസനൻ വലാരി-
കുറുത്താരിൽ തെളിവതിനായി³ ലക്ഷ്യമോടെ
നല്ലോരിൽപ്പലരിലുമല്ലലേകി⁴ വാഴ് വാ-
നല്ലാസി നളകലമേ⁵ രൂരിരൂമുചേ.⁵

പദം

കലി:- ⁶കമ്പിടുന്നേനമം കലി
കാൺക ഭേവരാജ!
എങ്കൽ നിൻ കാരുണ്യം പെരു-
തായ് വരേണമതിങ്കൽ മോഹം.
⁷മനസി കിമു തവ വിഷാമമേവോ!
ഭവനനമെന്തതി ശമനമെടൊ?⁸
ശമയ കിമു തവ മനശ്ശമനം.

1 മാന്യം.

2 * യമവരുണധനങ്ങളെയെ: വിഷയങ്ങളെ-
രമരപതി: സുതരാം വിലജ്ജിതോഽസൗ
സ്വപുരവരമുപേത്യ ജീമകന്യാം
മനസി നിധായ നിരുദ്യമോ നൃവുരൂപീൽ.

3 യ. 4 ഏറ്റി. 5 മഹേന്ദ്രമുചേ. 6 നിൻകഴൽ കമ്പിടുന്നേൻ.
7 നിൻ മഹസി. 8 എന്തൊരു സഹനമെടോ. 8 ശമന.

(a) Ref:- “ എന്നിരിക്കവേ നീയെന്തെന്നിൽ വഹസി വാമുഖം”. ഉ: വാര്യർ.

വരുണനമെന്തി¹ കരുണമെടോ²

പറകവേണം കൃപതരേണം

ഭമിതകോണം³(a) വിടതരേണം

ഇത്ര:- എന്തിനിതെല്ലാം പഴുതിലുരപ്പതു
പറക കുറകിലു⁴മൊരീഷൽ നിനക്കൊലാ⁵

(⁶) വരിക വരിക⁷ വിരവാടവിലം ചൊല്ലീടാം കലേ
രുഷിതഭാവമകലവേ നീ കളക വേണമേ.

ഭൂമിതന്നിൽ വാമനേത്ര ഭാമിനീ മനോഹരാംഗി

ഭീമതനയതന്നിൽ മോദമാൻ⁸ ഞങ്ങളും

കാമബാണചകിതമതികളായ് വലഞ്ഞുചെന്നു

[ന] ⁹തമ്മിൽ

ക്കാമബാണമെന്യേ¹⁰നളനെയവളും മാലയിട്ടുതേ.

1 ഇതെന്തി. 2 കരുണനെടോ. 3 പോണം. 4 കുറിയൊര്. 5 ഒല്ലാ. (6) മലഹരി പഞ്ചാരി. 7 വരവാട്. 8 മോഹമിയന്ന. 9 ഞങ്ങൾ. 10 കാമമെന്നിയെ.

(a) ഭമിതപോണം എന്ന പദയിലെ പാഠമാണ് ശുദ്ധമെന്നു തോന്നുന്നു. ഭമിതമായ അവസ്ഥ (കീഴടക്കപ്പെട്ടു എന്ന നില) പോണം (ഇല്ലാത്തവണം) എന്നർത്ഥം. ഇന്ദ്രാദികൾക്ക് ഇവിടെ പരാജയം പറയിരിരിക്കയാണല്ലോ.

കവി:-

ഏന്തിതിലധികമൊരാശ്ചരിയം.
നളനിയ്യ¹ ചെയ്തതു ദൃശ്ചരിതം
മന്ത കിം വിഫല² മുച്ചരിതം
കണ്ടുകൊടുകയിനിമൽച്ചരിതം

(a) അവളു മുന്നെന്നളനെ കൊന്നു
വരുവതിനായിത³ തൊഴുന്നേൻ
അല്ലാതെയിനി നിന്തിരുവടിയുടെ.
ചരണതളിരിണ കാൺകയില്ലമം⁴

ഇന്ദ്ര:- (b) അരുതു സാമസം കലേ (നീ) നളൻ ഗുണോത്ത⁵
മനിതെന്നു
കരുതിടേണം കലുഷ⁶ ഭാവമവനി⁷ ലരുതെടോ.
ഏകലവനു ഭക്തിയുണ്ടായിനിക്കുതോഷമവനിലുണ്ടു⁸
ഇണ്ടൽവരം നിനക്കു⁹ മവനൊടോറുവെങ്കിലോ

1 നളനയ്യ. 2 കിന്തുഫലം. 3 അയിവിട. 4 ഇണകൾ കാണുവ
തിനില്ല ഞാൻ. 5 ഗുണത്താൽ. 6 പരുഷ. 7 അവനോടു്. 8 ഉണ്ടെ
നിക്കും തൊഴുമവനിൽ അലിവുവരും. 9 ഇണ്ടൽ നിനക്കും.

(a) അവളുമുന്നെ=അവളുടെ മുന്നിൽവെച്ചു്—പ്രാചീനപ്രയോഗം.

(b) നളനിൽ തവ വൈരമനസ്കരം

കുമാരി ഭവാൻ, അവൻ ഗുണവാൻ:

വ്യസനം തവ വരുമുടനേ (ഉണ്ണായി വാര്യർ)

കവി:-

ഒരു മനുഷ്യ¹നിന്നു എതിരിട്ടമോ²
 അമിതഗുണമുടയൊരെന്നോട (ഹം) മോ
 കരുതുകിലൊരുവനു മില്ലെന്നതും⁴
 ദ്രവ്യത്തരമിതി മമ മനസി വിഭോ!
 കഥമവിതാ മനുപമിതാ-
 മിന്ന ഭവതാമവി ദയിതാം
 കത്തുമിദാനീം പല ചതി ചെയ്കിലു-
 മതി(യി)ലതിയായൊരു കൊതിപെരുകുന്നതു.⁵

ഇത്ര:-

ഒട്ടുമേ വിചാരമില്ല കഷ്ടമെത്രയും ഭവാനു⁶.
 ഒഴുചരിതമേതെങ്ങിലമിഷ്ടമാകയോ?⁷
 ശിഷ്ടലോകകലഹഹലവുമെത്തിടും⁸ നിനക്കു മിതുകൊ-
 ണ്ണൊട്ടു പാരമുള്ള മദവും നഷ്ടമായിടും

1 അവനു. 2 എതിരിട്ടവാനു. 3 ബലം. 4 ബലമില്ലത. 5. കൊതിപെരുകുന്നിതു. 6 ഭവാനു. 7 മേതെയി തവേഷ്ടമാകയാൽ. 8 ഏറ്റവും. 9 നിനക്കിതു.

ശ്ലോകം

¹*.....

ഭൂലോകനാഥമഥ വഞ്ചയിതും തപരാവാൻ
 സാലോക്യമേത്യാ² കലുഷീകൃതചിത്തഭ്രമാ
 ത്രൈലോക്യ ഭീകരണ ലിപ്സുരതി³ പ്രമത്തം
 തം ഭാപരം കലിരവാച വചോ ഗഭീരം

പദം

കലി:-

ഭാപര, കേൾക്ക ഭവാൻ മമ ഗീരം
 താവക⁴ രസിക ജവാൽ
 ഏതൊരു കാര്യവും നിൻതുണ കൊണ്ടല്ലോ
 കൈതവരൂപേണ സാധിച്ചിടുന്നു ഞാൻ.
 വൈരസേനി തനിക്കുണ്ടാരഹംഭാവം⁵
 വൈരികളില്ല നമുക്കെന്നകുതാരിൽ
 പാരം ബലവുമെനിക്കുണ്ടെന്നുള്ളതും
 പാരാതെ പോക്കുവാനെന്തൊരുപായം?

1 *.....: കമോദരി - അടന്ത. 2 നാകം - സമേതം. 3 ധിക്ക
 രണ ചാട്ടമതി. 4 വരിക. 5 ഉണ്ടാവാംഭാവം.

പാപരൻ:-

എന്തെന്നില്ലാതെ ചെന്നേറു¹ പോകായ്കെടോ
ചിന്തിക്ക നീ നളന്തൻറെ പരാക്രമം.
ബന്ധുരവിക്രമൻ നേരേ പൊരുതുകിൽ
സന്താപമുണ്ടാം നമുക്കെന്നറിഞ്ഞാലും²
³കോപേന കേൾക്ക കലേ മമ ഗിരം⁴
കോപം വെടിഞ്ഞുകലേ.⁵

കവി:-

ഒത്തതുതന്നെ നീ ചൊന്നതിനോർക്കുമ്പോൾ
എന്തും⁶ നമുക്കവനോടേറാൽ ഉറത്താപം നിത്യം
അനിശം നശിച്ചവൻ⁷ ചാകാതെ ചത്തിട-
വതിനുള്ള⁸ പായം പറഞ്ഞാലും.

പാപരൻ:-

(a) തൽക്കലം തന്നിലു⁹ണ്ടേകൻ മഹാസാധു
പുഷ്പക്കരനെന്നു പേരായുള്ളവൻ¹⁰ തന്നെ
വെക്കം നടപ്പിച്ചു¹¹ മൂതിനടുപ്പിക്കിൽ¹²
ഒക്കെ വരുത്തിടാം കാര്യം¹³ ക്രമത്താലെ¹⁴

1 എന്തു. 2 അറിയേണം. 3 കോപവര. 4 'മമഗിരം' എ
ന്നില്ല. 5 വെടിഞ്ഞാലും. 6 എന്തു. 7 ഗമിച്ചവൻ. 8 ചത്തിടവാ
നുള്ള. 9 തക്കൽ. 10 പേരായവൻ. 11 വൈയ്ക്കുന്നടുപ്പിച്ചു. 12 മൂത.
വിളിപ്പിക്കൽ. 13 വരുത്തിടമാകാര്യം. 14 ക്രമത്താൽ.

(a) പുഷ്പക്കരനെന്നുണ്ടേകൻ
തൽക്കലസംഭവൻ
മുഷ്പക്കരനാക്കേണം നാം
സൽക്കരിച്ചവൻ തന്നെ (ഉ:വാർദ്യർ)

സാവേരി-ചെമ്പട¹

ശ്ലോകം

ഇതഥ നിശ്ചിത്ര ചിത്തേന്ദ്രസൗ²
 ഗതോ തസ്യ ഗൃഹാന്തരേ³
 ഭൂതേന ത തദാലോക്യ⁴
 പുഷ്കരോ വാച⁵മബ്രവീത്.

പദം

പുഷ്ക:

ഞാനറിയുമാറു പറകാരിരിവർ⁶നിങ്ങളും
 വാൻമയിൽ വാഴുമവരെന്നു വരുമോ താൻ⁷
 മന്നിടമെന്നിരിക്കില്ല ധനമില്ല ജനമില്ല
 മിന്ന¹⁰ന്ന മുടിയില്ല കട തഴകളില്ല.
 ഇപ്പാരിലുള്ള ജനമെപ്പേരുമഴുകോടെ
 നിൽപ്പോർ നളന്ദ്രവിലെപ്പോഴു⁸മിപ്പോരും
¹¹എന്നാലൊരുപകാരം മന്നിലൊരുവനില്ല
 എന്നാലുമെന്തിവിടെ വന്നതായി നിങ്ങളും.

1 ചെമ്പ. 2 തെ വീരേ. 3 ഗൃഹാന്തരം. 4 ഉൽഭാസയ
 ന്താവോലോക്യ. 5 പുഷ്കരം ഗിര. 6 ആരിവർ. 7 'വരുമോതാൻ' എ
 ന്ന ചരണം അവസാനിച്ചു 'ഇപ്പാരിലുള്ള' എന്ന ചരണം തുടങ്ങുന്നു.
 8 എപ്പോഴും. 9 ഈ ചരണം കഴിഞ്ഞു 'മന്നിടമെന്നി'യ്ക്കില്ല എന്ന ചര
 ണം. 10 മിന്നം പൊന്മുടി. 11 ഈ ചരണം (രണ്ടുവരികൾ) ഇല്ല. അ
 തീരുപകരം രണ്ടുവരികൾ:-

കാക്കത്തവൻ വീര്യമൊരുവർക്കുമേ
 പാക്കിലോ നളൻ ഭാഗ്യമേ ഭാഗ്യമല്ലോ.

ഏകിലിമിതൊരുകാര്യം വേണമെന്നുണ്ടെങ്കിൽ¹
ശങ്കകൂടാതെയതും² ചൊൽക കൃപയോടെ.(a)

കവി:-

(b) പുഷ്പകര നിൻ മദമിതൊക്കെയും
ദുഷ്പകരമെന്നറിക.
തന്മൂരനെപ്പോലെ നീയുമൊരുഭാഗത്തു്
നിത്യമിരിപ്പതു പാക്കിലത്തുതം പാരം³
പുഷ്പക്കലഭണ്ഡാഗാരമൊക്കെയു (മു)പേക്ഷിച്ചു്⁴
ഇക്കാലം ദാസനെപ്പോലെ വാസരം തോറും⁵
തൽക്കാലം ജീവനം നില്ക്കുന്നതിനായല്ലോ
ഇക്കാലമിന്നാലോകിതന്നിനയ്ക്കുന്നതുമില്ലെടോ⁶
ഇപ്പോൾ⁷ ഞാൻ ജനത്തിനുടെ⁸ പുഷ്പത വരുത്തുവാൻ
പെട്ടെന്നടുത്തു വന്നോരു കവിയത്രേ.

1 വന്നതുകൊണ്ടെന്നാകിൽ. 2 അതു. 3 ഇരിപ്പതുമോത്താൻ അ
ത്തുതമോറം പുഷ്പകര കേരക്കു വേറാൻ. 4 ഒക്കെയുപേക്ഷിച്ചു്. 5 വസി
ക്കുന്നതു. 6 ഇക്കലഭാതക്കിതുകക്കുമല്ലേതും. 7 ഇപ്പോൾ. 8 നിന്നുടെ.

(a) അരികിൽവന്നു നിന്നതരേന്തളിമത-

.....

നമ്മേക്കൊണ്ടുപകരം നിങ്ങൾക്കെന്നേന്നു വേണ്ടു? (ഉ: വാമപ്പൻ)
എന്ന പദത്തെക്കൊണ്ടുതന്നെ അങ്ങനെയെന്നു ഇവിടെ എഴുതിയിരിക്കുന്നു.

(b) പുഷ്പകര! നീ പഴുതേ ജന്മം

നിഷ്പഫലമൊക്കെയതേ

ദുഷ്പകരമായിട്ടൊന്നുമില്ല കേരം

മത്സഹായമുണ്ടായാലേവനം

നമുനം നീയും മേമമെന്തിവിടെ

നാടുവാഴ്ച നമുനെയെന്നു സമ്പ്രതി.

നേരേ നിന്നെക്കൊണ്ടോ ഞാൻപുന.

മരണവും പരയം.

പാരിലെയെന്നയിന്നാമറിയാതെവർ?

വൈവി വൈവരസനിക്കിഹ ഞാൻ കവി.

(ഉ: വാമപ്പൻ)

ശിഷ്ടൻ ചാപരനിവൻ കഷ്ടന്തവ കേരം¹പാരം
 പൊട്ടത്ത² മിത്തോത്തിടകിലൊട്ടല്ലയി ഭൂപാലക,
 അങ്ങത്തി³വിളിച്ചിടക ചൂതിന നളനെപ്പോയ്
 തങ്ങരംകുതിലേയ്ക്കും⁴ കുറവെത്തായ് വതിനിക്കാലം⁵
 ചങ്ങാതികളായിട്ടിഹ ഞങ്ങൾ പലർ വരുന്നെന്ന്⁶
 അങ്ങാനെ ധരിച്ചാലും⁷ വിധ (ഘ്ന)ങ്ങൾ പറകൊല്ലേയ്ക്കും.⁸

ശ്ലോകം

9

നളനോടുടനേ ചതിചെയ്തവരിൽ¹⁰
 ജയമെത്തിട്ടവാ¹¹നഭിലാഷമൊടും
 കവിവാക്യപ്രഹിതൻ കലനീതി വെടി-¹²
 ഞ്ഞതിരോഷമൊടും നളമാഹ ഗിരം.

1 കേരം. 2 പൊട്ടത്തം. 3 അങ്കത്തിൽ. 4 അതിന്. 5 കുറവില്ല. 6 ചിലവരങ്ങളോ. 7 ധരിച്ചിടക. 8 വീര്യം ഞങ്ങൾ പറയല്ലേയ്ക്കും. 9 സാവേരി-ചെമ്പട. 10 ചെയ്തവരിൽ. 11 എത്തിട്ടവൻ. 12. കവിധാരവനം പല സത്യമേ വീവരിച്ചു തരും.

പദം

പുഷ്പ:— നള¹, വാ വാ പൊരുവാൻ വിരവിൽ വാ വാ!²
 ഞാനല്ലോ മാനുഷനാഥൻ.
 മനക്കുരുണതിലുറച്ചു നളൻ നീ³
 അതി പടുതപമൊടുമിനിക്കു നേരേ
 പൊരുവതിന്നു പാരിടത്തിലൊരുവൻ
 നമ്മി നമ്മീതി ഹൃദി ഞെളിഞ്ഞിരിക്കും
 നിന്നെയമത്തു ധനങ്ങളുടക്കി
 ഭൂലോകം തന്നിലിരിക്കും
 മാലോകക്കൊക്കെ⁴ തിറഞ്ഞൊടു⁵—
 മാലോകം ചെയ്യിടുവനഹം⁶
 മീലോകം പരി⁷ചാലോകം.
 എനി⁸ എടുത്തു പടംനിരത്തു ചൂതിന
 (a) കലവില്ലാളികൾ വെടിഞ്ഞു ഭൂരവെ
 വെറുവെറുത്തു⁹ പുരമടച്ചിടാതെ
 വന്നു നടിച്ചു കളിച്ചു ജയിക്ക
 വൈകാതെ പോരിൽ നീ
 തോറുപോകാതെ
 ഞാനാളല്ലെ¹⁰ന്നാകാതെ¹¹

1 'നള' എന്നില്ല. 2 വാ വാ പൊരുവാൻ. 3 നീ വാവാ. 4 മാലോകർ ഒക്കെ. 5. നിറഞ്ഞൊടു. 6 ചെയ്യിടുവൻ. 7 പരിപാലയഹം. 8 ഇനീ. 9 പിറുപിറുത്തു. 10 ഇനിഞാൻ. 11 ഉള്ളതാകാതെ.

(a) പാത്തിരിയാതെ പാത്തിവ ചൂതിന
 നേത്തിരിയെന്നൊടു നീ

(ഉ: വാശ്വർ)

വന്നു കളിക്കിൽ ചാകാതെ പോകാതെ¹
 അതിലെനിക്കൊരപജയം ഭവിക്കിൽ
 ഡാടിതി ജീവനും² പണയം നൽകവൻ
 അതിനികളക്കമിഹ നിനക്കിലില്ല
 തോലി നിനക്കു³ ഭവിച്ചതെങ്കിൽ⁴ കേൾക്കണം
 നാടും ധനവും വെക്കേണം
 ഹ ലോകരെ മുന്തിൽ⁵ നിൽക്കേണം,⁶ നള,⁷
 ഭയിതയൊടു നീ പോകേണം.⁸

ശ്ലോകം

9.....

¹⁰പുഷ്പക്കരവചനം ശ്രുതപാ
 സൽക്കലാധിപതിനുള്ള
 ഓഷ്ഠക്കമകൃത്യം സഞ്ചിന്ത്യ
 വാചമേവം ജഗാദ തം.

1 ഉയിർപോകാതെ നള വാ വാ പൊരുവാൻ. 2 ജീവനെ 3 തോൽവിനിന്നു. 4 ഭവിച്ചതെങ്കിൽ. 5 മുന്തിൽ. 6 നിൽക്കേണം. 7 'നള' എന്നില്ല. 8 നള വാ വാ പൊരുവാൻ. 9 സുരട്ടി തുപ്പട. 10 ഈ ശ്ലോകമില്ല

(a) 'ലോകരെ മുന്തിൽനില്ക്കേണ' എന്നാണു പാഠമെങ്കിൽ ലോകരുടെ മുന്തിൽ നില്ക്കേണ'മെന്ന അർത്ഥത്തിൽ സംബന്ധികയ്ക്കു പ്രതിഗ്രാഹിക പ്രയോഗിച്ചതായി കരുതണം. ഇത്തരം പ്രയോഗങ്ങൾ പ്രാചീനമലയാളത്തിൽ സുലഭമാണ്. ലോകസംക്ഷികമായിവേണം എന്നാണെന്നു തോന്നുന്നു വിവക്ഷ. ഈ അർത്ഥത്തിൽ B യിലെ പാഠം കൂടുതൽ ശുദ്ധം. "പുരത്തിൽ മരുവും മഹാജനങ്ങളും—പുകൾ പെരുത്തെയും നാഗരികജനങ്ങളും—നാട്ടിൻപുറത്തു വസിക്കുമോരോ ജനങ്ങളും".....എന്നിങ്ങനെ പുഷ്പക്കരന്റെ ആജ്ഞാവർത്തിതപത്തിന് ലോകരെ ഉ: വാർപ്പർ ക്ഷണിക്കുന്നുണ്ട്.

പദം

നളൻ:-

എന്തുപുഷ്കര, ദുഷ്ടബുദ്ധി നിനക്കു തോന്നിയതിത്തരം
 എന്തുസംഗതി മൂതിനെനെ വിളിപ്പതിന്നുമതിൽപ്പരം
 ഫന്തചൊല്ലുതാത¹വാക്കുകളെന്തു ചൊന്നതിതൊക്കെയും
 ചന്തമെന്നിതുറച്ചിതോ ഒരു ബന്ധമില്ലതിന്നൊന്നുമേ.²

പരുഷമതികളിലുരുതെടോ.

ഉള്ളിലുണ്ടു നിനക്കുഹമ്മതി മുന്നുമേയതറിഞ്ഞു ഞാൻ
 കള്ളമെന്നിയെ നിന്ദ³ങ്ങളിതൊക്കെയെന്നുസരിച്ചിത്രനാൾ
 തള്ളപോലെ ഗുണംനിനക്കു നിനച്ചു ഞാനുമിരിക്കയാൽ
 ഭേദകാട്ടുക നീ തുടങ്ങിയതോക്കിലുള്ളതമതുളതം.

പുഷ്കരൻ:-

മൂതിന്നും പടപോരിനും രിപുനേരിടുന്നതു നേരമോ⁴
 വായു ചൊല്ലുകയെന്നിയേ തവ നീതി ചൊല്ലുക ചേരമോ?
 (a) ഏതുമേ മടിയാത്തവ⁵ത്തൊന്നെന്നതെന്തൊരു ചാരമോ⁶
 ഭീതിയോ⁷ വൈരിയോടെതിരിന്നു വല്ലഭ പോരമോ?
 (b) ചകിതമതികളിലുരുതെടോ.

1 ചൊല്ലുതാത. 2 ഇതിന്. 3 മതങ്ങൾ. 4 നേരമേ. 5 പി
 ടിയാത്തവൻ. 6 വാദമോ. 7 ഭീതിയെന്നിയെ.

(a) “ഏതുമേ പിടിയാത്തവണ്ണമെന്നതെന്തൊരു വാദമോ
 ഭീതിയെന്നിയെ വൈരിയോടെതിരിന്നു വല്ലഭപോരമോ”
 എന്നു ന യിലെ പാഠം സ്വീകര്യം.

(b) ഇതു ന യിൽനിന്നും സ്വീകരിച്ചു പല്ലവിയാണു്. അതാവശ്യമാണു്
 താൻ

നളൻ:-

¹ചകിതമതികളിലരുതെടോ
 പോരിനായ് വരികാശൂനീ ശം²പോരും നിന്നുടെ ഗദ്യവും
 പോരാഞ്ഞാൽ നിന്നൊടിരിത്തിരി³
 ആരൊടാകിലു⁴മേററിനിക്കൊരു⁵ തോലിവന്നറിയുന്നിതോ?
 നേർവഴിക്കു നിനക്കുതോന്നുകയില്ല ദമ്ബതിയാകയാൽ.
⁶പരുഷമതികളിലരുതെടോ

ശ്ലോകം

⁷*.....

⁸രോഷാദിവ തയോരേവം
 നളപുഷ് കരയോരഭ്രൂൽ
⁹ഭൃതോൽസവ മഹാനത്ര
 കവിരുഷ്യാന്തരാത്മനാ.¹⁰

പദം

പുഷ് കരൻ:-

(a) ചൂതിനുള്ള രസമെന്തെന്നു ചൊല്ലാം
 കാതരമിഴിയിലുമേവമില്ല.
 ദൈത്യവീരന്മാരും ദേവന്മാരും
 നിത്യമായി പൊരുതീടും ധീരന്മാരായി.¹¹

1 ഈ പല്ലവി Bയിൽ നിന്നുചേർത്തതാണ്; Aയിൽ ഇല്ല. 2 വരികരിക
 ശൂ നീ ശം. 3 പോരാഞ്ഞാനിതിനോത്തിരിനിനക്കിലൊരിക്കലും. 4 എങ്കി
 ലും. 5 എനിക്കൊരു. 6 പരുഷമതികളിലരുതെടോ. 7* നവരസം രൂപം.
 8 രോഷാദുൽപത്തോരേവം. 9 ഭൃതോത്സവോരൂഭവനേ. 10 പുഷ് കര
 ശാസനാൽ. 11 ഈ ചരണം (രണ്ടുവരികൾ, ഇല്ല.

(a) കാൽപ്പതു കീർത്താവഹമരിക
 ഡിരിഞ്ചുവിരചിതമവഞ്ചനമവനിയിൽ

(ഉ: വാൾപ്പർ)

പാരിടമഖിലവും പാരാതെ
 നേരോടെ മിഴിയിമ പാരാതെ¹
 ചാരുവായി പാലിക്കുന്നോരാതെ²
 നേരംപോക്കിൽ³ മറൊന്നോരാതെ.

നളൻ:-

⁴ആറുമൊന്നും കളിച്ചുവെന്നാകിൽ
 മാറും നിനക്കുള്ള ഹൃദയങ്ങൾ
 ക്രുരളളവർക്കു മുഖം കറുക്കു-
 മാറുള്ള വാക്കു പണയം കെട്ടാം.

പുഷ്പകരൻ:-

ഇനിയൊരുതരം പൊരുതിടേണം
 പണിപ്പെട്ടു മതിയാനും⁵ നോക്കിടേണം
 ഇനിയും നീ തോറാകിൽ⁶ കേട്ടിടേണം
⁷മണിമയഭൂഷണം നൽകിടേണം.

1 വഴി പിഴവരാതെ. 2 ഒരോ. 3 പോക്കിൽ. 4 ഈ രണ്ടുചരണം (നാലുവരികൾ) ഇല്ല. 5 അതിലൊന്നും. 6 തോറാൽ. 7 നിന്റെ മണിമയഭൂഷണം.

നളൻ:-

പുഷ്പക്കര ഇനിയൊന്നിൽക്കണ്ടാലും¹

(a) മൽപ്പരാജയ വഴി വീണ്ടാലും²

³ആളല്ലെന്നാകിൽ നടക്കൊണ്ടാലും

അന്തകപുരം കൂടിക്കൊണ്ടാലും⁴

പുഷ്പക്കര:-

ഒന്നല്ല പലവര⁵ കളിച്ചാലും

മനവ! പല വഴി നിനച്ചാലും

ഒന്നില്ല ഫലമിതെന്നറച്ചാലും

തോറാകിൽ ഇതിവണ്ണം⁶ ഗമിച്ചാലും

⁷*.....

എന്തേ നള ചിന്തപരന്തേ സന്തപ്തയാ ഭൂഷ⁸(b)

ചന്തമേറും കാന്ത തന്നാലെന്തൊരു ഫലം

ക്കൈയ്യമിനിക്കെന്നു തന്നെ കരുതി വാണീടും⁹

നിന്നുടെ മാനസമിച്ഛാ-

ളതിദഃഖിതമായോ തക്ക മെന്നെന്നായോ?

1 ഒരു കണ്ടാലും. 2 മൽക്കരജയം വടിവീൽക്കണ്ടാലും. 3 തോറാകിൽ ഇതിൽ. 4 കൂടിക്കൊണ്ടാലും. 5 വര. 6 ഇതിൽ വനം. 7* മാരധനാശി-ചെമ്പട. 8 ഭൂഷാ. 9 വന്നീടും.

(a) B യിലെ പാഠമാണു കൂടുതൽ ശുദ്ധം.

(b) 'ഭൂഷാചന്തമേറും കാന്ത തന്നാൽ' ഇന്നിങ്ങനെ B യിലെ പാഠത്തിനാണ് ശുദ്ധി. "മല്ലാക്ഷിദൈവിയേയും ഒല്ലാക്കൊണ്ടു പോകിൽ—ഭൂമിയെന്നതു പോലെ ദൈവിയും ചേരുമെങ്കിൽ" എന്ന ഉ: വാർത്ത്യുടെ ആശയത്തോടു വിദൂര ബന്ധം കാണുന്നു.

കാഞ്ഞയോടുമിനിപോക, വൈകരുതു, കാണത്തിൽ
നാടകമാടുവാൻ¹ പാക്കിലേതുമേ മടികൊ-
ണ്ടെന്നൊരു പട്ടുത² തേടിടുന്നു പോകനൈഷധ³.

(a) ഇങ്ങു വരികനിങ്ങൾ⁴ പശുരവരരേയെല്ലാം
നല്ലോരെ ചൊല്ലുകയെല്ലാ⁵ മിതു കേട്ടു ധരിക്കു-
വല്ലതും പൊറുക്കയില്ല⁶ മേലിനി തെല്ലും
നാടിവനമല്ല ഭോഗമെന്നു മുറയ്ക്ക⁷.

(b) ⁸ചഞ്ചലം വെടിഞ്ഞെന്നുടെ ശാസനം ധരണിത-
ന്നിലോർത്തു സഞ്ചരിക്കു⁹
വല്ലായ് മ നിനയ്ക്കുന്നവരെ¹⁰ കൊല്ലുന്നതു നിയതം.
നിൽക്കരുതിനി ¹¹സ്വപ്നനേരമിവിടെ വൈമുഖ്യം
നിന്നൊളം പ്രാകൃതയങ്ങും പുനരില്ലിതിന്നു¹²

1 ആദാം. 2 ഇതു കൊണ്ടിനി ഒരു പട്ടുത. 3 തേടിടുക വേണ്ട
നൈഷധം. 4 പശുരവരരേ നിങ്ങൾ. 5 നല്ലതേ ചൊല്ലുകിൽ. 6 പൊ-
റുക്കാം ഇല്ല— 7 ഭോഗമെന്നറയ്ക്ക. 8 എല്ലാം. 9 സഞ്ചരിക്കുക 10 ആ-
കുന്നവരെ. 11 സ്വപ്നം. 12 പ്രാകൃതം ഇപ്പോഴതിടുവിതനായോ.

(a) “പുറത്തിൽ മരുവും മഹാജനങ്ങളും.....” ഇതപ്രാദി വാഗ്വയുടെ പദം
കാക്കുക.

(b) ഉല്ലാഘിതാജ്ഞാതരക്കൊല്ലും സന്ദേഹമില്ല
ചൊന്നതാചരിപ്പോരിലുന്നതാ മമ പ്രീതി

തുംഗമംഗ മൗനമെങ്ങു പോയി തവ¹
 ഭംഗിയോടുമിടതിങ്ങിനോരു² പാടവമെല്ലാം
 നല്ലശീലമോടിനിമേൽ കാണുന്നേ നൂപതി³
 ചെന്നു വാഴ്ക⁴ പോക വൈകൊല്ല⁵
 (എന്തെന്നു.....)

ശ്ലോകം

⁶*.....

ഇതഥം ഭൂതേ പരിഭവമവാപ്യാശു ഭൂയോപി സോഭം
 ഭതപാ തസ്തൈ കടകമകുടാഭ്യാനലംകാരസംഘാൻ
 ഉത്ഥാപ്യാസ്മിൻ നയനവിഗളൽ⁷ബാഷ്പപൂരെ
 സ്വഭാര്യാം
 ഇതഥം വാചം നിഷധധരണീനായകഃ സംബഭാഷേ⁸

1 തക്കമെന്തെന്നായോ എന്തെ എങ്ങുപോയി തവ. 2 ഇടതുനോരു
 3 കാണുന്നം ദൂതം. 4 ചേർന്നുവഴുക. 5 വൈകാതേ. 6* കണ്ഠാരം-അ
 ടത്ത. 7 സന്തപ്താന്തന്നയന കലുഷം. 8 താം ബഭാഷേ.

നളൻ:—

പദം

കർമ്മദോഷങ്ങളെനി¹മേലിലെന്തെല്ലാം
വരുമെ²ന്നതാരറിഞ്ഞു!

ധർമ്മമല്ലാതെയധർമ്മമെന്നു³ള്ളതും
മനസ്സികൽപ്പോലും ⁴ചെയ്തീലല്ലോ ഞാൻ.
⁵ചെറിയന്നേ തൊട്ടിട്ടുറങ്ങുന്നേരമല്ലാതെ
മറന്നിടുമാറില്ലീശൻപദം.

സല്ലാപേ പഠഞ്ഞെ നല്ലൊരു നരനോടു-
മൊല്ലാതെ കുറഞ്ഞൊന്നു-
മില്ല നല്ലതിൽ മതിചെല്ലാതെ
എന്നവരികിലുമാപദനദിനം
ആഗമിപ്പാനുള്ള മൂലമറിവിലേ.

1 ദോഷമിനി. 2 എന്നാൽ. 3 അല്ലാത്ത കർമ്മമിന്നു. 4 ചെയ്തി
ല്ലല്ലോ. 5 ഈ ഏഴുവരികളില്ല.

അതിശൻ മമ സോദരൻ പതുകുവേ¹
 2തിമത്തുവന്നൊരു മൃതിനെതൃക്കുവേ
 അതിലുമപജയമെന്നിഷ വന്നടുക്കുവേ³
 4പുരവും ഭണ്ഡാരവും അതുമവനടക്കുവേ
 മേലിൽവരുന്നോരു കാലഗതി⁵മമ
 ചിന്തയൊന്നിലുമില്ല⁶ഭയിതേ.

7മണിമയമഞ്ചേ സുഖമൊടേവാഴ്ചയും⁸
 ജനങ്ങൾ നല്ലീടും ബഹുമാന⁹ക്കുഴ്ചയും
 10സുരതകാലത്തുള്ളവർശരമൂർഛയും
 സഖിമാരുമോരോത്തരമുള്ളവേഴ്ചയും¹¹
 ഇല്ല വനമതിലല്ലൊഴികുവേ
 നല്ലതിവകളിലൊന്നുമയി ബാലേ¹²
 (കമ്)

1. മരണിക്കെ. 2. തിമത്തുവന്നൊരു. 3. എനിക്കുവന്നോടുകുവേ.
 4. പുരവും ഭണ്ഡം സുമതി വനദിക്കിലേ. 5. വരുമിതുകാലമിനി. 6. ഒരു
 ദിനമില്ല. 7. കർമ്മദോഷങ്ങൾ മഗ്നമയമായിന്നേ. 8. വാഴും. 9. ബഹുമാ
 നം. 10. സുരത കാലത്തുള്ളവർ ശരൻ മൂർഛയും. (ഈ പാഠം സ്പഷ്ടമേ
 തെറ്റാണ്. ഇതൊരു പാഠാന്തരമായിപ്പോലും ഗണിക്കുവയ്ക്ക. A-യിലെ
 പാഠം അക്ഷരവിഴ്ചയോടെ പകർത്തിയതായി ഇതിനെ കണക്കാക്കിയാൽ
 മതി) 11. ഉള്ളവനെയും. 12. ആയിപോകലാ. (ഈ പാഠവും സ്വീ
 കാര്യമല്ല.)

എരിക്കില—ചെമ്പട.

ഒമയന്തി:—

മനതാരി¹ലതിവേദം തേടീടൊല്ല നാഥാ, ധൈൻ
മനമുരുക്കിനിവ കാണുന്നോറും.

തരുണിമാരെനിക്കൊത്തോരാമില്ല² പാരിൽ³
പാരം പാപമുള്ളവയോരിതു കാലം.⁴

അതുചിന്തിച്ചുവേതു മിനിക്കില്ലാ⁵ സർപ്പം⁶
⁷വിധിയെന്നതാരുമൊഴിച്ചീടുമോ ?

പുരമതിലിരിക്കിലും വിപിനേ⁸പോകിലും തമ്മിൽ⁹
¹⁰പിരിയാഞ്ഞാലൊരുവേദം പറവാനില്ല. ¹¹

നളൻ:—

ശശിമഴലിക്രൂപയുണ്ടെന്നാകിലോ¹²നാം മേലിൽ
കശലമോടിരിക്കുമെന്നറിഞ്ഞീടേണം.

1. മനമതിൽ. 2. ഒത്താരുമില്ല. 3. ഇല്ല. 4. പാരംവൈരികൾ
പലരുള്ളായിരുകാലം. 5. ഉഴലായ്ക്കേതും. 6. സർപ്പ. 7. നിധിയെ നലയ
രുന്നൊഴിച്ചീടുമോ. 8. വിപിനമതിൽ. 9. ഇല്ല. 10. പിരിയാ അൻ.
11. പറവതില്ല. 12. ആകിലേററം.

കാമിനി നാമിനി¹യേതും വൈകിടാതെ പോക
വിപിനത്തിലതല്ലാജ്ഞി²പിഴയായ് വരും³

ശ്ലോകം

4 *

വൈവണ്ണ്യം പൂണ്ടിവണ്ണം ധരണിപതി വിഷണ്ണാന്ത-
രാത്മാ തടാനീം
ഓഖാഞ്ജോധത പതിച്ചും പരമനവധിതിണ്ണനം-⁵
കണ്ണീരൊലിച്ചും
മാനേലും⁶ കണ്ണിതന്നോടഴൽമൊഴികൾ⁷
പറഞ്ഞെണ്ണമില്ലാതവണ്ണം
തിട്ടം പൂക്കിട്ടരണ്ണം⁸ പരിചിനോടഥ തൽ-
പുണ്യമില്ലായ് ക⁹ ചൊന്നാൻ.

-
1. മേലിൽ. 2. അല്ലാത്തതാൽ. 3. ആയിട്ടും. 4. * ഇന്നിശ—ചെമ്പട.
. തിണ്ണനം. 6. മാനേലും. 7. മൊഴി. 8. പൂക്കിട്ടിവണ്ണം. 9. ഇല്ലായ്.

എന്തെന്നുചെയ്വതിഹ ഭീമതനയേ;
 കാട്ടിലുണ്ടേററവും¹ കാട്ടാളരോരോതരം²
 കാട്ടായ്ക പേടിയവർ കൂട്ടമിടുമ്പോൾ.
 മലയരികെ പോകുമ്പോൾ പുലികളുണ്ടതി³ബലികൾ
 വലയരുതവററനൈകാണുകിൽ നീയും⁴
 കരികളുതിമടമൊടെ⁵തിരിടായ്വരുന്നേരം⁶
 കരയൊല്ല വല്ലഭേ കമലസുമുഖി⁷
 ഹവയ്ലേററ മാഴ്കിയും മുഴുവാണി കേണിടൊല്ല
 ഭയിതേ⁸വലഞ്ഞിതോ പൈദാഹങ്ങളാൽ

(a) കനകനിറമുടയൊരു ശകുനഘമിത വരുന്നു¹⁰

¹ കനിവൊടിവ കാണൂ ഭോജനത്തിനായ്
 അതിനു വലചേർക്കുക¹²വസനങ്ങൾ കൊണ്ടു നാം
 മധുവാണി, ദൈവഗതിയാക്കിതറിയാം.

1. ഏററം. 2. കാട്ടാളന്മാർ. 3. പുലികൾ വരും. 4. കാണുകിൽ
 നീ. 5. ഷരമയൊടു. 6. പോകുന്നേരം. 7. മുഖി നീ. 8. ലോകോത്ത
 മമഴകിയലും കയ്യിൽ വാണീ—. 9. ദേഹം തേ. 10. ശകുനമിതാവനം.
 11. ഇവയെ കൊൽക ഭോജനത്തിന്നു. 12. വെണ്മുക.

(a) പക്ഷങ്ങൾ ചഞ്ചുക്കളും പരിചെയ്തും പൊന്നിറമം
 പക്ഷികളിതാ വന്ന പരമമണിയങ്ങൾ
 ഭക്ഷണാത്മമിക്ഷണേന ഞാനിഹ
 വിക്രമേണ കൈക്കലാക്കുവൻ വള
 വെയ്ക്കുവേണമെങ്കിലെന്തു ചെയ്വതു
 വസ്ത്രമേതെ ഏതുമായി ചരമിവ

(ഉ: വാല്മീകി)

A & B ശങ്കരാഭരണം—അടന്ത.

ശ്ലോകം.

- (a) തൽക്ഷണം കലിരവേഷ്യ വിപജ്ഞാ
വസ്രജാലകമിദംപരിഗൃഹ്ണൻ
വീരസേനമവമത്യ നഭോന്തേ
സത്യമേത്യ വചനം നിജഗാഭ.

പദം.

പക്ഷികൾ:—

വീരസേനസ്തുപനന്ദന! കേൾക്ക
വീരാ! നീ മാമകവാക്കുകൾ.
ശൂരതയെന്നോളമില്ല മററാർക്കുമെ-
ന്നോരായ്ക നീയൊരുനേരമകന്താരിൽ.
എന്നെ നീയാരെന്നറിയുമോ പാക്കിൽ
നിന്നെച്ചരിച്ചവൻ തന്നെ ഞാൻ.
മന്നിൽ മടുത്തുവരെയൊതുക്കിട്ടു
മനവാ! ഞാനെന്നാലാരെന്നു ചിന്തിക്ക!
അന്യായമല്ലയോ ചെയ്തു ഭീമ-
കന്യയെക്കൊണ്ടിങ്ങുപോന്നതും
ധന്യന്മാരാം ദേവന്മാരെ
നിന്ദിച്ചു നീ(a)നല്ലതുണ്ടോ വരുന്നു ഒരു നാളും?

- (a) കൃതപാ പരോക്ഷതന്ത്രരേവ മഹോക്ഷമുന്തി:
സദാപരോക്ഷകലിതസ്ഥിതിരിഷ്ടസിദ്ധിം
ഘൃതപാ സുവണ്ണശകുനതപമതീവദുഷ്ടോ
ഘൃതപാംബരം ച ദിവമേത്യ നളം നൃഗാദിത്

എന്ന വാക്യങ്ങളെ ശ്ലോകത്തിന്റെ വിഭാഗാനുകരണം.

- (b) വീരവിൽ നിന്നെച്ചരിച്ചു വിരളുള്ള ഞങ്ങളെല്ലാം
വിപുല മഹിമത്തേടും ചുതുകൾ ചൊല്ലാം.
(c) വീരസത വരത്തി നീ സുരപതിക്കേനേ
(d) വരവതതിനിതെന്നുമറിക നീ ജ്ഞിനേ

(ഉ: വാര്യർ)

C

ദണ്ഡകം.

അന്നേ തുടങ്ങി നളനന്നാരിമുഖിയുടെ
 കുന്നൊത്ത പോർമുഖ മറന്നു;
 സുഖരതി മറഞ്ഞു, പടുതകൾ കുറഞ്ഞു,
 അകതളിരിലനദിവസമതിവികൃതി പരവശത
 ഉടനടനണഞ്ഞഴൽ വിരിഞ്ഞു;

A

അന്നേ തുടങ്ങി നളനന്നാരി തന്നുടെ കുന്നൊത്ത പോർ-
 മുഖ മറന്നു
 ധൃതി സരണി മാദ്ധ്യേ പടുതകൾ കുറഞ്ഞു
 അകതളിരിലനദിവസമതിവികൃതി പരവശത
 ഉടനടനണഞ്ഞഴൽ വിരിഞ്ഞു

B

അന്നേ തുടങ്ങി നളനന്നാരി മുഖിയുടെ
 കുന്നൊത്ത വാർമുഖ മറന്നു
 സുഖരതിമറഞ്ഞു പടുതകൾ കുറഞ്ഞു
 അകതളിരിലനദിവസമതിനു കൃതിവികൃതികളു-
 മുടനടനണഞ്ഞഥ പിണഞ്ഞു;

C. ഈ പാഠം A B എന്നീ പാഠങ്ങളിൽനിന്ന് സമഞ്ജസമെന്നു തോന്നിയ
 ഭാഗങ്ങൾ കലർത്തി പ്രസാധകൻ ഉണ്ടാക്കിയതാണ്. ഈ ദണ്ഡകത്തിനും അടുത്തുവരുന്ന ശ്ലോകത്തിനും മാത്രമേ C എന്ന പാഠത്തിന്റെ ആവശ്യം വന്നിട്ടുള്ളൂ.

C

പിമ്പേ നടന്നുവരുന്നവൻ മൈയിലൊ-
 രിമ്പം കുറഞ്ഞു നടക്കൊണ്ടു,
 ഇടയിലിടർപൂണ്ടു, വിവശതയിലാണ്ടു,
 മലിനതരമതിയൊടവനടവിയതിലടനമതു
 തുടരുമളവായിബതപൂണ്ടു. (b)

A

പിമ്പേ നടന്നുവരുന്നവൻ മൈയിലൊ-
 രിമ്പം കുറഞ്ഞു നടക്കൊണ്ടു,
 ഇടയിലിടർ മങ്ങുന്നളവിലിടർ പൂണ്ടു,
 മലിനതര തരമയിൽ മതിമിയലുമതിവൈലു-
 മനപമരുജവിതതി പൂണ്ടു.

B

പിമ്പേ നടന്നു വരുന്നവൻ മൈയിലു-
 മിമ്പം കുറഞ്ഞു നടക്കൊണ്ടു
 ഇടയിലിടർപൂണ്ടു വിവശതയിലാണ്ടു
 മലിനതരമതിയൊടവനടവിയതിലടനമതു
 തുടരുമളവായി ബത പൂണ്ടു.

(b) സ്വതേ നാലുഖണ്ഡങ്ങളുണ്ടാകും ഭണ്ഡകങ്ങൾക്ക്. “പാദം നാലിൽ കുറഞ്ഞിട്ടോഖണ്ഡത്തിന് മട്ടമറിയോ വരും ഭണ്ഡകമേദങ്ങൾക്കെല്ലാം താൻ പേർ ശ്രീഖണ്ഡിക” എന്ന മതപ്രകാരം ഇവിടെ രണ്ടു ഖണ്ഡങ്ങളുള്ള ഈ ഭണ്ഡകം ശ്രീഖണ്ഡികയിൽ പെടുമോ ആവോ ?

C

ശ്ലോകം.

കാമോദരി—ചെമ്പ.

ഏവം ഗതേ ബഹുദിനേ നരപാലകോയം
 ദൈവം വിചിന്ത്യ മനസാ ഗിരിജാ സഹായം
 കാന്തം നിതാന്തവിവശമനുമന്യമാനോ
 ശാന്തം ജഗാദ വചനാനുഭിമാനശാലീ.(a)

(a) ഒരു ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഈ ശ്ലോകം നാഗരലിപിയിലാണ് പകർത്തി
 ക്കാണുന്നത്.

കാമോദരി—ചെമ്പ.

ഏവം ഗതേ ബഹുദിനേ നരപാലകോയം
 ദൈവം വിചിന്ത്യ മനസാ ഗിരിജാസഹായം
 കാന്തം നിതാന്തവിവശമനുമന്യമാനം
 താന്തം ജഗാദ വചനം മതിമന്യ ശാലീ.

പദം.

നളൻ:—

ചന്ദ്രമുഖി, കോമളതനോ¹, ചന്ദ്രനായി ചൂടു പാരം
എന്തി സജലങ്ങൾ²മീതെ കൊടുതായ³ചെങ്കനൽ
പരത്തിടുന്നു?

മധ്യന്തി:—

അർക്കനീതു ചന്ദ്രന⁴ല്ല; കമലങ്ങൾ
നൽക്കണലുമല്ല നാഥ!

നളൻ:—

എന്തിനിഹ⁵കൊല്ലവതിനായിപ്പോരും⁶
ഭേരിതന്നെ മുരളിപ്പതാരോ?

മധ്യന്തി:—

കുയിലുകൾ നിനാമല്ലോ⁷
ഭയിത, ⁸വധഭേരിയല്ല.

നളൻ:—

പുഷ്പരശരമിത നേരെവരുന്നു⁹
¹⁰ദുഷ്ടരമിതെളുതല്ലെടോ.

1. മുദവാണീ ചന്ദ്രൻ. 2. എന്തിനു ജലങ്ങൾ. 3. കൊടിയ. 4. ഇല്ല.
5. എന്തെ ഇന്നിഹ. 6. വധ. 7. അല്ലോ കേരപ്പതിയ്. 8. വേദ. 9. ശര
ങ്ങൾ നേരായിവന്നു. 10. ദുഷ്ടത എളുതല്ലെടോ.

മെയ്തി:—

വണ്ടുകൾ നടക്കുകയത്ര ശ്രമമല്ല;
കുഞ്ഞായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടോ?

നളൻ:—

കാനനമശേഷവും നടന്നു³ഴൽ പുണ്ട
4.....വലഞ്ഞു ഞാനും
വല്ലഭേ, നീ വിരവോടിത്തന്നെ⁵
(a) വല്ലവിടവും പോകുകയോ.

മെയ്തി:—

ബന്ധുരപരാക്രമ! ഭവാനിതു ⁷മാത്രം
ഹന്ത! ബന്ത! ചൊല്ലരുതെടോ!
(b) എന്തു ഗതി നീ പിരിഞ്ഞാൽ⁸മമ
സന്തതമന്തവിര?

1. പറക്ക. 2. വണ്ടായി. 3. ഉടനാ. 4. മാനിനി. 5. ഇത്തന്നെ
വിരവൊടു. 6. വല്ലഭവും. 7. അതു. 8. ചൊൽക മമ.

(a) വല്ല + ഇടവും = വല്ലവിടവും എന്നു പഴയ രീതിയിൽ സന്ധിച്ചെഴുതിരിക്ക
ന്നു. അ + അഴകു = അവഴകു ഇതുകൂടിപ്പോലെ.

(b) “വേർവിട്ടീടുകയില്ല വല്ലഭനെയീയുപത്തിലെന്നാശയം
(ഉ: വാല്യർ.)

ശ്ലോകം.

1 *

ഓരോന്നേവം പറഞ്ഞും വിപിനമതിൽ
 നടന്നും² തികന്നും കരഞ്ഞും
 മദ്ധ്യ നിന്നും കിടന്നും പെരുവഴിയെ മറന്നും
 കുറഞ്ഞൊന്നിരുന്നും
 ചിങ്ങനോരോന്നു പാഞ്ഞും മനമുരുകി-
³ യലഞ്ഞും വലഞ്ഞൊരു മൈമീ
⁴ അന്നാൾ നന്നായൊരുനാൾ നിജമണ
⁵ വരോത്സംഗഭൂമാവുറങ്ങി.

ശ്ലോകം.

⁶ സുപ്താം നിശ്ചിത്ര താം മൈമീം
 തപ്തോന്മത്തമനാ ഗുപഃ
 തൃക്താ മന്ദം തിരോഭൂത്സം-
 ബുദ്ധ്യാ ദീനം തദാരുദൽ.

-
1. * കണ്ഠാരം—ചെമ്പ. 2. വിശന്നം. 3. ഉലഞ്ഞും. 4. നന്നായ
 നാൾ. 5. സമീപത്തിൽ രാത്രാവുറങ്ങി.
 6. മറെറരു ശ്ലോകം മാത്രം.—

മൈമീം പ്രസുപ്താം പ്രവീഹായ ഭൂപഃ
 പ്രിയാഞ്ച താം പ്രാണസമാം തിരോഭൂൽ
 പ്രിയം സമീപേ ന വിലോക്യ ജീതാ
 വിലോലനേത്രാ വൃലപൽ കൃശാംഗീ.

പദം.

മയന്തി:—

ഹാ ഹാചരിച്ചിതോ¹എൻ നാമ²മനോഹര!
³ആഹ്വന്ത! കാമരൂപ!
 പെരുവഴിയുമില്ലാതെ പെരുകിനൊരു കാണനേ
 ഒരു തുണയെന്നിക്കൊക്കിലാരതൂര ചെയ് ക്?
 ഒരുസമയമെങ്കിലും പിരിയതുകൊണ്ടാ⁴മെന്നു—
⁵മരുളിയതുകൊണ്ടു വെറുതെയായ് വന്നിതോ?
⁶കാടതിലെ ഞാൻ പാപനാടകമൊഴുകയാൽ
⁷മൃഗമായൊരങ്ങിയതു—മാടലായ് വന്നിതോ?

ശ്ലോകം

(a) വിറച്ചും ഖേദിച്ചും പലവക നിനച്ചും തെരുതെരെ—
 പ്പതിച്ചും പേടിച്ചും⁸നിജ തൻ വിറച്ചും സ്നാനതടേ
 തൊഴിച്ചുംരോദിച്ചും⁹ വളരെ വിലപിച്ചോരു¹⁰മൊഴികേ—
¹¹ഉച്ചത്തിൽ നിജസഖിയോടൊരു കാട്ടാളനഗലിൽ.

1. മരിച്ചിതോ. 2. ഹാ നാമ. 3. ഹാ ഹാ കാന്താ. 4. എന്ത.
5. അരുളിന. 6. കാടതിൽ ഞാനോ വോനോട്ടമോട്ടുകയാൽ. 7. ഉടനെ ഉറങ്ങിയതു. 8. നിജഗതിയഴിച്ചും. 9. നിന്ദിച്ചും. 10. മൊഴിയെന്നിനച്ചും.
11. ഉച്ചത്തിൽ തപരിതമൊട്ടു കാട്ടാളനഗലിൽ.

(a) വാഗ്വൃത്തം സുപ്രസിദ്ധമായ "അലസതാവിലസിതം" കഴിഞ്ഞുവരുന്ന ശ്ലോകം ഇതത്രേ:—

കരഞ്ഞും ഖേദിച്ചും വനഭൂവി തിരഞ്ഞും നിബിഡമായ്
 നിറഞ്ഞെങ്ങും തിങ്ങും തിമിരഭരതഭോക്ഷണപഥം
 പറഞ്ഞും കോപിച്ചും പലവഴിനടന്നു നൂപസുതം
 വലഞ്ഞാർ; കേട്ടൊന്നകുരുമനകൾ കാട്ടാളനൊരുവൻ.

സാമ്യം സ്പഷ്ടം.

കാട്ടാളൻ:—

കേരപ്പതിനണ്ടകലേ¹രൊരവ-

മിപ്പൊഴുരണ്യതലേ. (a)

അന്തകസങ്കടമുള്ള ജനത്തിനു

ഹന്ത! മടന്തികസീമനി ഭോ

²ഒരു പൊഴുതു വികലസുനിട്ടുതരഗതി

പരിചയമനുഭവമില്ലിക

³പരമിദമറിവതിനഭിരുചി മമ ഏടി

അഭിമതമായി⁴തവ കിമു വട മേ?

കാട്ടാളത്തി:—

⁵ഏങ്ങിനെ നിൻമതമിങ്ങതൊഴിഞ്ഞുട-

നിംഗിതമൊന്നു മതില്ല സഖേ.

പാക്കുരുതെങ്കിൽ നമുക്കിരുവക്കും

അല്ലകുതുഹലമോടുമെടോ.

(കേരപ്പതിനണ്ടകലേ...)

1. ഇതെന്തകലേ. 2. ഈ ചരണം (രണ്ടു വരികൾ) ഇല്ല. 3. പാരം.
4. ഇല്ല. 5. രണ്ടു ചരണങ്ങൾക്കു പകരം താഴെകാണും ചരണങ്ങൾ കാണുന്നു:—

മെയ്തി:—

പെരുക്കിനൊരു പന്നഗവും ചരണമിതാ മാമകം

പരിചിനൊടു വിഴുങ്ങുന്ന ദുരിതഗതി കാൺക.

കാട്ടാളൻ:—

രോദനരീതികൾ കേൾക്കിലെന്നിങ്ങൊരു

തരുണിയിതെന്നും തോന്നുന്നു. (b)

ഒരുപൊഴുതവികലസുനിട്ടുതരാം ഗീതി-

പരിചയമനുഭവമേ.

ഇതൊക്കെയും നമുക്കറിയാമതി വേഗ-

മടുക്കവെ ചെന്നീടുകിൽ.

(a) ആരവമെന്തിതറിയുന്നിതോ—ഇഹ
ലോരവനത്തിൽ നിന്നെഴുന്നതും

(b) സ്വരത്തിരുടെ മാധുര്യം കേട്ടാ-
ലൊരുത്തിയെന്നതു നിശ്ചയം

(ഉ: വാര്യർ)

ശ്ലോകം.

1*.....

തപരിതമുപഗതൗ താവത്തചാപാസിബാണൗ²
 ഭൂതിചരണകാണ്ഡാം ഭോഗിനൗ താം³വിഭോക്തൃ
 ഭൂതിമജഗരന്തം ചക്രതസ്തൗ⁴തദാനീം
 മുക്തിമതിരവോചൽ തൗ⁵വിഭർഭാത്മജാ സാ.

പദം.

ഭമയന്തി:—

വിധിനിയോഗം വനേചര⁶

കതുകമോത്താൽ.

ഒരു തുണപോലും കൂടാതെ വനമതിൽ
 പരിതാപമൊട്ടുമാഴ് കി⁷നടന്നീടും
 തരണി കലപാപിയെങ്കൽ⁸നിനക്കു⁹
 കരുണ വരുവതിനെന്തവകാശം?
 ഭയിതനെയും പിരിഞ്ഞങ്ങോട്ടിങ്ങോട്ടും¹⁰
 ഉടനടന്നോടിനടന്നീടു¹¹മെന്നുടെ

-
1. * ഉശാനി—അടന്ത. 2. ഉപഗതൗ വനേചരസ്യ ബാണൗ
 3. ചരണലിഖിതദന്താ ഭോഗിനൗ തം. 4. സ്വപാ. 5. തം. 6. വനചര.
 7. ഉഴന്ത. 8. എന്നിൽ. 9. നിന്നക്കൊരു. 10. തിരഞ്ഞങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും.
 11. നടമാടും.

ചരണഗ്രാഹണം¹ ചെയ്തൊരു ഭുജംഗത്തെ²
 ഹരണം ചെയ്ത നന്നെടോ³ വീര!
 ഇനിമേലേങ്കിലും⁴ നിനക്കു മംഗലങ്ങൾ
 തനിവരുമെന്നെന്നതോ ഏകവേ⁵
 ഇനി ഞാൻ പറവതുമെന്നേ ദയാശീല ?
 അമിത⁶ സുഖമോടു പോകെടോ⁷

⁸വേകട.

കാട്ടാളൻ:—

തരണിമാരണിയുന്ന മരതകമേ നിന്റെ⁹
 ചരണയുഗം പണിയാം
 ഇനിമേൽ നിന്നുടെ¹⁰ വിരഹമെന്നുള്ളതു¹¹
 കാണിനേരം പോലും സഹിയാ¹² ബാലേ.

-
1. കീരണം. 2. ഭുജംഗദാരണം. 3. ചെയ്ത നീ നന്നെടോ. 4. എന്തെങ്കിലും. 5. കനിവോടെ വരിക എന്നതൊഴികെ. 6. ജനിത. 7. നി. 8. കാമോദരി—ചെമ്പട. 9. നിൻ. 10. ഉടയ. 11. ഉള്ളതും. 12. സഹിയാമോ.

എന്നോടുകൂടെ ¹നീ മരുവീടേണം ബാലേ
കാമരസത്തിൽ നീ² മുഴുകീടേണം
3 *
കാനനവാസത്തിൽ സുഖം ചെറുതേ ബാലേ⁴
എന്നുള്ളതൊരു നേരം നിനയ്ക്കരുതേ. (a)

1. കൂടവേ. 2. നീയും.

3. * ഗുഡമോദമെന്നു തഴുകീടേണം എന്റെ
മാനസപരിതാപം പഴുതീടേണം.

വരിക വൈകീടൊല്ല മദനനെയ്തു മുല്ലമലരാലും
ഉള്ളൊരല്ലലകററീടേണം.

ചീത്ത ചിത്തനകരം അനുസരിക്ക ബാലേ
ചാരതരം ഞാൻ നിന്നെ പരിചരിക്കാം.

എന്നെ നീ രമിപ്പാനായി ഇനി വരിക
നാം ഇരുവരുമായി ചിരം ഇരിക്ക.

മന്ദമന്ദത്തിൽ മണിവിരുതേ
വൈമനസ്യം നിനക്കേതും ഇതിനരുതേ.

4. ഈ വാക്ക് ഇല്ല. 5. എന്നുള്ളതൊരു.

(ജ) “വാഴ്ചനമുക്കവിടെ—വനസുഖമരറിഞ്ഞു?”.

ഉ: വാഴ്ചയുടെ കാട്ടാളൻ.

(a)¹ഭവനമുണ്ടെന്നിരിക്കാരു വനമതിൽ നിനക്കിഹ
 വസതിയെ നിനക്കിലോ സുഖം ജനിക്കും

(തരുണി.....).

² *

ഭമയന്തി:—

ഹന്ത നീ പറവതുമെന്തെടോ!³

ഒട്ടുമേ തിരികയില്ലാ പാരം

⁴പൊട്ടൻ നീയെന്നതും വന്തു (b)

അതു കുറമല്ല ചില കാട്ടിലുള്ള ജാതി

നാട്ടിലുള്ള വഴിയെന്തറിഞ്ഞിടന്തു!

⁵ഭോഷ്ടതല്ല പറയുന്ന ഇതു⁶

കേൾക്ക നീ⁷യുമായി പുന-

⁸രോക്കിൽ ഞാനും നളകാന്താ ദേവതാ.⁹

1. ഈ ചരണ (രണ്ടു വരികൾ)ത്തിന് പകരം:—

പ്രപുരഹേലയൊടു ചിരം സുശീലമൊടു

മനോരൂപമൊടു പ്രീതിജാലമൊടു വാഴ്ക.

2. * ശങ്കരാഭരണം—അടന്ത. 3. എന്തഹോ. 4. രണ്ടു ചരണമില്ല.

5. ഭോഷ്കല്ല. 6. ഞാൻ ഇതു. 7. മാറിനിൽക്കു വീരാ. 8. പറയാമെങ്കിൽ. 9. കാന്തദേവതാ.

(ക) “എനിക്കുണ്ടു ചോർച്ചകൂടാതെ

കെട്ടിച്ചമയം വെച്ചൊരു വീട്ട്.” എന്ന് വാഗ്വശ്യപ്പെട്ടു കാട്ടാളൻ.

(b) “അതിമുഖനീവനോടെന്തെന്തസരിച്ചുരപ്പു?

അതുകേട്ടിട്ടിവന്നുണ്ടോ അടങ്ങിപ്പോയിരിപ്പു?”

എന്ന് വാഗ്വശ്യപ്പെട്ട ഭമയന്തി.

കാട്ടാളൻ:—

നിൻ മുഷുകൊണ്ടു ഫലമൊന്നുമില്ലറിക¹

²ഇഷ്ടക്കേടു പറയൊല്ല നിന്റെ

മുട്ട തീത്തൊരെന്നോടിച്ചൊരും

അതു കഷ്ടമെന്നു വരും

വട്ടപ്പോർമുഖകരും

പൊട്ടുമാറു പുണരേണ-

മെന്നെയും നീ³

ഇങ്ങനെപറയരു തംഗനേ.

മെയന്തി:—

എങ്കിൽ നീയുമിനിവേഗാൽ⁵

ശങ്കയില്ലു ചലമതലേ പുന-

രെയുള്ള നിയമാഗ്നി തന്നിൽ⁶ നീ-

ശങ്കരൻ ചരണമാണു വെറുതുപോക.

1. കേൾ. 2. ഫന്ത നീ ഇവനിയ്യും കേട്ടു പറക. 3. ഉടൻ. 4. മൊല്ലിക്കരുത്. 5. ഒരു ശങ്കയില്ലു വനചര പുനരു. 6. ഇഹ.

ഈശ്വര! ഹരേ!¹ പരമേശ്വര!

എന്നിനി കാണുന്നിതോ നിന്നെ ഞാൻ² നായക?

ഒരിക്കലും ഞാൻ നിനച്ചില³ നീയിവണ്ണം ചെയ്യുമെന്നെ

തരണിമാരെല്ലാവരും തരണജനങ്ങളോടു⁴

മരുവീടുന്നതുപോലെ മരുവീടുമോ⁵ ഞാൻ

തരണേന്ദ്രമുഖേ! നിന്റെ കരുണയല്ലാതെ⁷ മമ

ശരണമില്ലിനി⁸ നാഥ! കരുണാസാഗര! ഭവ!

ശ്ലോകം.

9 *

¹⁰ ഏവം¹¹ തം(സാ)മൃഗയാപരയ(ദം)തമകരോൽ

ഭൂയോ വിഭർഭാത്മജാ

ഭൈവം സ്വപം¹² മനസാ വിചിന്ത്യ¹³ ഭൂഭൂതി

ബഭ്രാമ ഘോരേ വനേ.¹⁴

താവൽ തൽ പഥികേ(കാ)വിലോക്യ കതിചി-

ദ്രീനാം കൃപാവേശിതാം¹⁵

വാചം പ്രോചുരതിപ്രകാമഛദയാ-

ഹ്യാഭൈകസതജനം.¹⁶

1. ഈ വാക്ക് ഇല്ല. 2. എൻ. 3. നിനച്ചില്ല. 4. ജനങ്ങളോടും. 5. മരുവീടുവാൻ. 6. ഈ വാക്ക് ഇല്ല. 7. ഇല്ലാതെ. 8. കാണം പരണമെന്നി നിമേലിൽ. 9. * ചിജാവന്തി—അഭന്ത. 10. ശ്ലോകം കഴിഞ്ഞിട്ടാണ് 'എന്നിനിക്കാണുന്നിതോ' എന്നു തുടങ്ങിയ പദം. 11. തം നിയമാഗ്നിനാ വന ചരം ഹൃതപാ വിഭർഭാത്മജാ. 12. സ്വപാ. 13. അവനിന്ത്യ. 14. ഘോരേ വനേ ഭൂഭൂതി. 15. ഭത്താരം നിജജീവിതഃ പ്രിയതരം സംബുദ്ധ്യ മുഖാ ച സാ 16. വാക്യം സമ്പൂർണരൂപനിഹിതാ വേഗം ജഗാദോഹരൈഃ.

1 *

പഥികർ:—

ലലനേ! നീ ദേവനാരിമാരിലാരെ-²
 അരചെയ്ക വല്ലഭനാരെന്നുള്ളതും?
 തവ രൂപം കണ്ടാൽ കൊണ്ടാടുമല്ലോ³
 കാമദേവൻ പോലുമെന്നേ പറഞ്ഞിടാവൂ.
 പെരുത്ത കാനനം തന്നിൽ തുണയും⁴ കൂടാതെ ഇതി-⁵
 ലിരുത്തമെന്തെടോ ചാരം തുണശാലിനി?⁶
 ഉരത്തശോകമുണ്ടെന്നെനിക്കു തോന്നി
 (a) നാരി—വിരുദ്ധമേ ⁷പറകയല്ല—നേരാംവണ്ണം.⁸

ഭമയന്തി:—

മനുജാ⁹ധിനാഥൻ നളൻ അനുജനായിരുന്നോരു
 ഭനുജകുപഭ(ട)ത്താൽ¹⁰ വിജിതനായ് വന്നു¹¹
 വിപിനേവാഴുന്ന¹² കാലമവനും തൽ കാന്തയാം മാം
 സുപ്ത¹³ വഞ്ചിച്ചുപോയോ¹⁴ രവനെ-
 ത്തിരഞ്ഞുഴുന്നേൻ.¹⁵

1. * സുരട്ടി—അടന്ത.

ഏവം വിലപു ബഹുധാ വിപിനേ ചരന്തീം
 ലാവണ്യപൂരപരിലേപനഭീഷ്ടഭേദാം
 മൈമീം നിരീക്ഷു മനസി സ്തയമാദധാന-
 സ്താമാഹ കോപി മുനി തതപമന്ദരാഗഃ.

2. അരിലാരെന്നു. 3. ആടീടും. 4. തുണ. 5. പാരം. 6. ശീലേ നീ. 7. വിരുത്തമേ. 8. നല്ലനേരതായിപ്പോരും. 9. കല. 10. ഭനുജൻ കുപഭത്താൽ. 11. ഈ വാക്ക് ഇല്ല. 12. വാഴും. 13. സ്വപ്നം. 14. പോയാൻ. 15. ഉഴലുന്നേൻ.

(a) B യിലെ പാരമാണ് കൂടുതൽ ശുദ്ധം. “നാരി, വിരുത്തമേ പറക നല്ല നേരതായിപ്പോരും”—വിരുത്തം = വൃത്തം = കഥ.

പഥിക:—

അനന്തം സജ്ജനത്തിന്നു¹ വരുമെന്നു നൂന,മതി-
ലനക്കും ചേതസി ചെറു മവക്കില്ലെടോ
മനക്കുരുന്തു...ഞെപ്പിഴച്ചിതെന്നും² തോന്നും
നിനയ്ക്കിൽ നൈഷധനെ നീയും പീഡിയായ്കേതു.³
4 *

മയന്തി:—

ഇനിമേലിലെന്തൊരു⁵ പായം ഭീനമേ⁶ നശിച്ചിടുവാൻ
അകമേചിന്തിച്ചു⁷ നിങ്ങൾ ഉരച്ചെയ്തിടേണം⁸
വനമേ വസതിയായാൽ മനമേറുമുകിടും
ജനമേ ചൊല്ലേണമേ കൃപവേണമെന്നിൽ.

പഥിക:—

⁹സുതനോ, ചേദിരാജന്റെ പുരമിരിക്കണന്നതോത്താൽ
¹⁰അവനും നൈഷധനുമായ് പരമബന്ധു.
വിമാനഭാവം തേടൊല്ലവിടെ വാഴ്ക നീയും¹¹
നളനും¹² നിന്നരികേ¹³ ചേരും കാലമെന്നിയേ.¹⁴
15 *

-
1. സജ്ജനത്തിന്നും. 2. ചെറുപിഴച്ചെന്നും.
 3. നൈഷധനും നീയോ വെടിയാല്ലേതു
 4. * നാരിമാർ കല മഴലിമണേ ഇന്നു പറക നീ
വചനങ്ങൾ സരസാ മേ.
 5. മേലേന്തൊരു. 6. വിനമേ. 7. നിനച്ചു. 8. ചെല്ലേണം. 9. സുതന
 10. അവനോ നൈഷധനുടെ. 11. വിവശഭാവത്തോടല്ലാതിവിടെ വാഴുക
 12. നളനോ. 13. നിന്നരികവേ. 14. വിളംബമെന്നിയേ
 15. * നാരിമാർ കലമണേ,

*A.

B.

കല്യാണി—ചെമ്പട.

ശ്ലോകം.

കാന്താരാന്തേ ചട്ടിതഹൃദയാ നൈഷധപ്രാണനാഥം
ശാന്തം മുക്തപാ മുനിവരമഥ പ്രാപ ചേദീശഗേഹം
നീതപാ ഗേഹം സുരചിരതനം ഭൂരികാരുണ്യഭൂമി-
സ്തദ്ദേശാനന്ദധിപ ഗൃഹിണീതാമിദം മന്ദമുചേ.

പദ്യം.

ചേരിരാജ്ഞി:—

- (a) ഇന്ദ്രാണി താനോ? ഇന്ദിരാദേവിയോ?
മേനകാത്മജയോ? രതീദേവിദേവിയോ?
നിൻ വല്ലഭനെങ്ങുപോയി നല്ല സൂകൃതശാലി
നേരുചെല്ലെന്നോടിനിയേതും താമസിക്കൊല്ല.
- (b) ഇന്ദിരാ നിനുടെ രൂപം കണ്ടാൽ
എന്തനും തെളിയുന്നു മന്നിലീവണ്ണമുണ്ടോ പറവാൻമുളു?
ഖിന്നഭാവമെന്തെടോ പറകവേണം തോഴി;
എന്നെന്നീയകതാരിൽ നന്നായി വിശ്വസിക്കേണം.

* A ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഇനിയങ്ങോട്ട് കുറെഭാഗം കാണുന്നില്ല.

- (a) കിംദേവി? കിമു കിന്നരീ സുന്ദരീ നീയാരെ.
നെന്നോടു വദ ഖാലേ?
- (b) മന്നിലീവണ്ണമുണ്ടോ മധുരത രൂപത്തിനു
മുന്നമേ ഞാനോ കണ്ടില്ല കേട്ടുമില്ല.

എന്ത് വാഗ്വൃത്ത ചേരിരാജ്ഞി.

A.

B. മേയ്ക്കൽ:—

- (a) ഇന്ദിരാദേവിയല്ല ശർമ്മാണിയല്ല
 ഇന്ദ്രാണിതാനമല്ല രതിയല്ലെന്നറിക
 മദനനൊരു പതിയൊടു ഞാൻ മന്നിൽ വാഴുന്നു
 അവൻ തന്നോടു വേർപിരിഞ്ഞെൻ പുണ്യവതി!
 ഭൂമിപാലകഗൃഹിണി! കേട്ടുകൊണ്ടാലും.

ചേരിരാജ്ഞി:—

- (b) സൈപരമോടിവിടെ നീ വാഴുക ചാരുശീലേ!
 തപൽപതിതന്നെ ആരാഞ്ഞറിവോളവും
 കൈതവമില്ലിതിനേതു മാകലപരിതാപം
 കയ്യരുമചിരേണ കാമിതമഖിലവും.
-

- (a) ദേവിയല്ലാറി കിന്നരിയല്ല ചൊല്ലാം
 പാവനചരിതേ, കേൾ പരമർത്ഥമെല്ലാം
 ഭൂപാലാനുയത്തിൽ ഞാൻ പിറന്നെന്നേ നല്ല
 കേവലം പ്രിയനെ വേർപിരിഞ്ഞൊധി നില്ലാം

- (b) മാന്വിഴി കണവനെക്കുറുത്തോളമിഹ വാഴുക.
 എന്ത് ഉ: വാശ്യം

A.

B. മദ്ധ്യമാവതി—ചെമ്പട.

ശ്ലോകം.

(a) കൊണ്ടൽവേണി മനതാരിലിണ്ടൽ—

കടികൊണ്ടിരുണ്ടു മരുവുന്ന നാരം

ഭീമഭൂമിപനിയന്ത്രിതേഷു

പുരുഷേഷു കോപി വരവണ്ണിനീം

ലോകമാകവെ തിരഞ്ഞുനന്നമ

ധരസുരൻ ദമസഹോദരിം

ചേദിദേശനിലമെത്തി വീക്ഷു

വചനം ജഗാദ പരിസാന്തപയൽ.

(b) താപാർത്തം നളമനുചിന്ത്യ ചേദിപുര്യം
സംവാത്സീഭിഹ സഹിതം സുബാഹുപുത്ര്യം
ഭീമോക്തും ഭൂവി ചവിചിന്ത്യ തം സുഭേവോ
ഭൂഭേവോ നിഗഭിതവാൻ വിഭോക്തൃ ഭൈമീം.

എസ് വരപ്പൻ.

A

പദം.

സുഭേവൻ:—

1

* മതിമുഖി, നിനക്കിതെല്ലാം²

(a) വിധിയല്ലോ നളഭയിതേ.

സരസവാണി കാന്തനെങ്ങു ചൊല്ലുക³

4മാനിനി തവ ജനക സേവകൻ ഞാൻ.

⁵നളന്നനന്തമുണ്ടായ് വന്നതൊക്കയും

ചാരന്മാർ ചൊല്ലിക്കേൾക്കയും

എത്ര ചെയ്തതെന്നോക്കയും

എന്നാരെഭേദം വേർക്കയും

അന്നതൊട്ടു ഭൂപതി

(മതിമുഖി...)

വരോരു നീയെന്നോടുകൂടെപ്പോരുവാൻ

നിൻ താതൻ ചൊല്ലീയൊതുവാൻ

വേദമെല്ലാം തീരുവാൻ

ഇതുവണ്ണമുള്ള താരുവാൻ

ദേവി കേൾക്കയെൻമൊഴി

(മതിമുഖി...)

* ഇവിടംമുതൽ A പാഠം ശരിക്കു തുടരുന്നു.

2. ഇന്നിതിനെല്ലാം. 3. അയി. 4. നീ താപമങ്ങു കൂക.

5. B ഗ്രന്ഥം ഇവിടെ അവസാനിക്കുന്നു.

(a) സുഭിനമിന്നുമേ സുഭേവനം ഞാൻ

സുഖമോ തേ നളഭയിതേ?

സുമുഖി! കാന്തനെങ്ങുപോയി ചെൽക നി

സോദരസഖമറിമം ദമസോദരി.

അവസ്ഥയെല്ലാമുൾക്കേട്ടു നിങ്ങളെ

ആവതെന്തുളളു സങ്കടം?

കൊണ്ടങ്ങു ചെൽവാൻ നിങ്ങളെ

കുപ്പിച്ചയച്ചങ്ങു ഞങ്ങളെ ഭൂസുരാനോരോദിശി.

എന്നു വാഗ്ദത്തം സുഭേവൻ.

A

പദം.

ഘനസ്തനി ഭൈമീ, നിൻറ
സങ്കടം ആയിട്ടെന്നൊരു

വങ്കടൽ പാരാതെ
കാൺക മുർഘടം.

എന്നാലുമിദേശം കടന്ന-
അടുപോകവേണ്ടതു

(മതിമുഖി...)

(a) കൊതിച്ചവണ്ണമൊന്നു-
മാക്കും കൈവരാ.

എന്നുള്ള പാക്കിൽ പോയ് വരാ
പാരുഷ്യമാക്കും നേർവര

സുന്ദരി ഭൈമി ഞാൻ വരാൻ
മേതു കേൾക്കയെന്നൊഴി.

(മതിമുഖി...)

(b) നിനച്ചവണ്ണമല്ലാ ദൈവമാക്കുമേ
നളനെ നിന്നോടു ചേർക്കുമേ.

എന്ന് വാശ്യരുടെ സുഭേവൻ.

പദം.

കല്യാണി—അടന്ത.

ഭമയന്തി:—

(a) ചരണതാരിണ തൊഴുന്നേൻ, ജനക, നിന്റെ
ചരണതാരിണ തൊഴുന്നേൻ.

ധരണീപാലകമൗലേ
മണിഗണ(വി)ലസിതം
ഓരോരോതരമാപ-
ത്തോരോരോ ദിനം
ഓരോകാലത്തു ഭജി-
ഷേണം സുഖഭോജനം
ഇല്ലതിനാലൊരുപേദം
ജനക നിൻ വിരഹം
മേ ഗരഭഭോജനം.

(a) ഈ പദത്തിനു മുമ്പ് ഒരു പദവും ഒരു ശ്ലോകവും വിട്ടതുപോലെ തോന്നുന്നു. രണ്ടു ഗ്രന്ഥവും ഇക്കാര്യത്തിൽ മൗനംപൂണ്ടിരിക്കുന്നു.

ഭമയന്തി ഭീമസന്നിധിയിൽ ചെന്നെന്നും പിതാവ് പുത്രിയെ ഇങ്ങനെ ആശ്വസിപ്പിച്ചെന്നും ഉള്ള കവിവാക്യം ഒരു ശ്ലോകത്തിലോ / മണ്ഡകത്തിലോ വരാൻ ന്യായമുണ്ടല്ലോ. ചേദിരാജധാനിയിൽ വെച്ച് സുഭവനം ഭമയന്തിയുമായി നടത്തിയ സംഭാഷണത്തിനുശേഷം പെട്ടെന്ന് ഭമയന്തിയും ഭീമനും, ഒരു പുറപ്പാടുശ്ലോകം കൂടാതെ തന്നെ രംഗത്തു വരുന്നതെങ്ങിനെ?—അഥവാ ശ്ലോകമില്ലാതെ രംഗം മാറുന്ന ഒരു പുതുമ കൊണ്ടുവന്നതുമാവാം.

ഭീമൻ:—

ഇനിയേതും വേദിക്കേണ്ട
തനയേ തനപംഗി ഞാ—
നിഹ ജീവിതനായി
മരുവുമ്പോൾ മാനിനി!
എത്ര നിനക്കു വിഷാദം,
നല്ലവരല്ലാൽ തെല്ല-
വലഞ്ഞീടും വല്ലാത്തവർ
ചിലർ നില്ലതിലോലം
മല്ലാക്കു കേൾക്കു എല്ലാവർക്കും
എല്ലാവിധവും വരുമോരോ കാലം.
അവനിയിലെങ്ങാനുമുണ്ടെന്നാ-
കിൽ നമുനവനെ
ആരാഞ്ഞറിയുമെന്നതു
നിയതം കരുതുക ഞാലേ.
നിയതമവരവരോരോ
ദിശിപ്പോയിടും ജവമൊടു
ആളുകളോടും മാതാവോടും
കേളികളും ചെയ്തുമൊട്ടനീയും
മേളമൊഴേ നീ നിവസിച്ചിടുകിൽ
നീളമൊഴേ സൗഖ്യമിതെന്നേ വേണ്ടൂ.

ശ്ലോകം.

ഏവം ഭീമാത്മജായാം ജനകപുരി സുഖേ-
നോക്ഷിതായാം നളോഽസൗ
ഭ്രാന്താ കാന്താരമദ്ധ്യേ ദഹനപരിവൃതം
മോക്ഷയിതപാഹിരാജം.
തദപാചാ കോസലേഷു തപരിതമുപഗതോ
ബാഹുകാഖ്യസ്തദാനീം
കൃതപാ പാകാദികമ്ഭം സ്വകൃതമവനയം
ചിന്തയന്നന്തരൂഷേ.

